

"SVENSK BRANDKÄRS-TIDNING"

FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÄRER.

N:o 5.

Maj 1910.

Äges af:
Svenska Brandmanna-Förbundet.

Redaktör och utgivare:
Öfverbrandmästare ERIK BLOMGREN.
Göteborg.

Joh. Olssons Eftf. Boktryckeri, Göteborg, 1910.

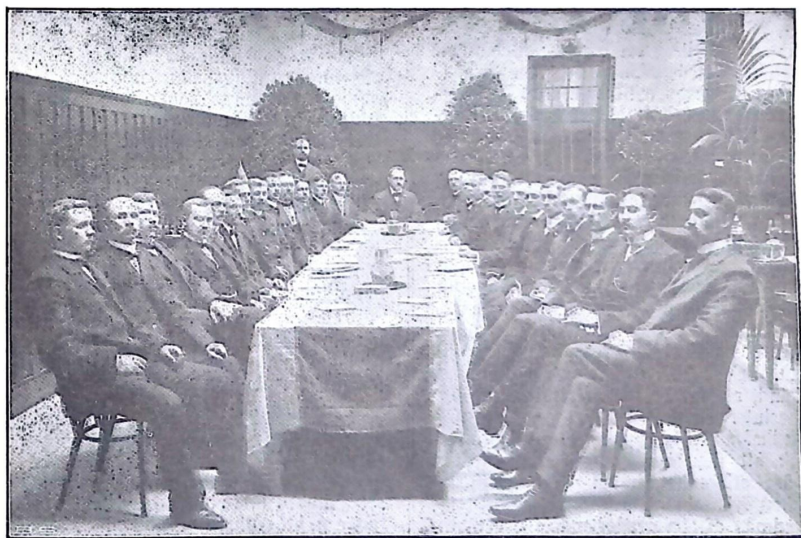
Utkommer en gång i månaden.

Prenumerationspris:
Kr. 2: 75 för år. Lösnummer 25 öre.

Annonsspriser:
Å omslaget 50 öre och bland texten 1 kr.
pr cm. och spalt.

Svenska Brandmanna-Förbundets årsmöte i Norrköping.

Deltagare uti Svenska Brandmanna-Förbundets årsmöte i Norrköping.

Svenska Brandmanna-Förbundet afhöll den 29 och 30 sistlidne April å brandstationen i Norrköping sitt 2:dra årsmöte. Mötet var besökt af 21 ombud från 16 städer och verk-

ställande utskottets 3 ledamöter samt brandchefen i Norrköping, hvilken särskildt inbjudits att närvara. Förbundets ordf. öfverbrandmästare Klaes L. Carlsson, Göteborg, hälsade med följande tal de närvarande välkomna:

Mina Herrar!

Som Svenska Brandmanna-Förbundets ordf. är det med tillfredsställelse som jag ser att så många infunnit sig till detta förbundets 2:dra årsmöte.

Det talar för att intresset för vårt arbete fortfarande är lika varmt.

Det är detta intresse, som kraftigt skall bidra till att vårt förbund föres framåt till de mål som vi satt oss före.

Detta mål, som förut något omnämnts, men hvilket aldrig för ofta kan framhållas, är *vår personliga och vårt yrkes utveckling*. Medlet för att nå detta mål är, här som i allt annat, ett målmedvetet och klokt arbete. Om vi aldrig glömma att utan detta ingenting kan vinnas, så skola vi nå de mål, som vi uppställt för oss.

Enligt mekanikens lagar är kraften ggr sin väg lika med lasten ggr sin, och denna sats har sin fulla tillämpning äfven på våra förhållanden.

Det gäller endast att gifva krafterna den rätta riktningen samt att så placera häfstängens axel att kraften öfvervinner lastens motstånd, så att rörelse i rätt riktning uppstår.

Det är detta »endast» som är pudelns kärna och från hvilket vi aldrig få bortse om vi vilja utträtta någonting med våra sträfvanden.

Hvad jag om detta har sagt, kan närmelsevis riktigt uttryckas med att vi icke få underskatta, men ännu mindre öfverskatta, vår förmåga, ty det ena som det andra bestraffar sig och hämnar resultaten.

Innan vi börja våra förhandlingar vill jag betona det vi lika litet som någon annan sammanlutning kunna *besluta* öfver något annat än våra enskilda föreningsangelägenheter, men vi kunna göra uttalanden öfver de frågor, som föreligga till behandling samt dessutom göra hemställan till resp. myndigheter etc. i de frågor, som beröra oss och vårt yrke.

Hvad brandväsendet, resp. dess beställningsmän, behöfver är att dess verksamhet blifver känd, att det är *ett yrke*, som inom sin ram innesluter en hel del grenar, för hvars rätta handhafvande fordras speciell utbildning, samt ock att den rena brandtjänsten fordrar många års erfarenhet, innan personen ifråga verkligt kan fylla sin plats.

Brandmän af alla grader måste dessutom hvarje minut, för att icke säga sekund, under hela dygnet vara färdiga att utan en tanke på sig själfva och de sina våga lif och lem för att *rädda* de öfriga samhällsmedlemmarnes lif och egendom.

För att få dessa omnämnda förhållanden kända, måste vi vädja till en välvillig press,

som genom det fria ordet för vår sak utåt och framåt.

I den mån som detta sker skall vårt arbete blifva erkändt och vårt yrke och dess utförelse ställas på det sociala plan, som det på grund af sin beskaffenhet är berättigadt till att intaga i samhället.

Med full förvisning om att hvarje styrelsemedlem, hvarje ombud, hvarje intresserad och pressens män icke minst skola genom sina insatser göra sammanträdet för oss lärorikt och för det hela gagnande, hälsar jag eder alla välkomna och förklarar härmed detta sammanträde öppnadt.

Öfverbrandmästare Carlsson utsågs därefter att leda mötets förhandlingar.

Till mötets biträdande sekreterare valdes öfverbrandmästare Erik Blomgren, Göteborg.

Ur den af ordföranden upplästa styrelseberättelsen framgick, att förbundet nu räknar 530 medlemmar, representerande 19 städer.

Styrelsen hade den 20 Nov. 1909 hållit ett sammanträde i Södertelje och verkställande utskottet ett sammanträde i Göteborg den 18 Mars 1910. Därjämte framhölls, »att af styrelsens ledamöter, hvar i sin stad, ett godt arbete utförts.»

Sedan föregående mötes protokoll samt revisionsberättelsen föredragits och ansvarsfrihet för förvaltningen beviljats, föredrogs den på föredragningslistan upptagna »styrelsens rapport angående tidskriften». Här upplästes endast det af tidningskomitén den 18 Juli förra året till styrelsen aflämnade förslaget i frågan, jämte utdrag ur styrelsens protokoll från dess sammanträde i Södertelje den 20 Nov. 1909. Att någon tidning därefter kommit till stånd, omnämndes ej.

Härefter uppläste öfverbrandmästare Erik Blomgren, Göteborg, rapporten från »museinämnden».

Ur rapporten må anföras, att nämnden genom utsändandet af listor för tecknandet af frivilliga pänningsbidrag sökt insamla medel för museets behof.

Af utsända 122 listor hade endast 27 listor återkommit, å hvilka tecknats ett belopp af kr. 670: 90.

Vidare hade nämnden till Göteborgs Drätselkammare inlämnat en skrivelse med begäran om, att antingen gratis eller mot en mycket billig hyra få utställningslokal upplåten. På denna begäran hade ännu inte ingått något svar. Dessutom meddelades att Styrelsen för Göteborgs Museum låtit tills vidare deponera 27 föremål uti det blifvande brandkärsmuseet, hvilka förut tillhört brandkärerna i Göteborg med omnejd.

Museinämnden utgöres af: Överbrandmästarne Erik Blomgren, ordförande, C. A. Carlsson, kassaförvallare och Klaes L. Carlsson, sekreterare, alla i Göteborg.

Nästa fråga rörde sig om styrelsens berättelse angående »stipendiefonden», hvilken berättelse föredrogs af vice ordföranden.

Städernas Allmänna Brandstodsbolag hade skänkt 300 kronor, mot det att Bolaget erhåller del af styrelsens och revisorernas berättelser m. m., och Brand- och Lifförsäkrings-Aktiebolaget »Svea» äfvenledes 300 kronor, på det villkor, att 100 kr. odeladt måtte tilldelas någon vid Göteborgs Brandkår. För dessa storartade gåfvor beslutade mötet uttala sitt varma och vördsamma tack.

I samband härmed torde det vara lämpligt att omnämna, det mötet beslutade slopa understöds- och pensionskassorna i brist på anslutning, och endast låta stipendiekassan kvarstå.

Som mötets protokoll, utarbetadt af förbundets sekreterare, Herr Adolf Edberg i Stockholm, utkommer i tryck före Maj månads slut, torde det vara onödigt att här omnämna mera än det allra viktigaste af hvad som förhandlades vid mötet.

En bland de viktigaste af dessa frågor handlade om kommunernas ersättningsskyldighet till brandmännen vid iråkade sjukdomar och olycksfall. Här om utspann sig en liflig diskussion hvarur framgick, att de bestämmelser som finnas härom uti respektive städer dels äro mycket omtvistade och dels tolkas olika, hvilket påvisades genom exempel. Ordf. föreslog »att mötet måtte uttala det önskemålet, att samtliga brandmannaföreningar borde till sina respektive chefer eller dem det vederbör göra hemställa om, att de genom fullt tydliga bestämmelser i detta afseende måtte få sin ställning säkerställd». Detta blef äfven beslutadt.

Nästa fråga rörde sig om bestämda fridagar. I denna fråga gjorde mötet följande uttalande:

»Som brandtjänsten på grund af sin art verkar synnerligen närvörstörande på sin utöfvare och i förtid kan nedbryta den starkaste fysik, gör sig behovet af bestämd fridtid vid brandkåren starkt gällande.

Förbundsmötet vill med anledning här af som ett önskemål uttala, att brandmanskapet vid samtliga fasta brandkåren i riket måtte komma i åtnjutande af bestämda fridagar, minst hvart sjätte dygn.»

Angående bordlagda frågan om enhetlig uniform vid brandkåren beslutades uppdraga åt styrelsen, i år liksom i fjol, att i skrifvelse

framföra dessa önskemål till Svenska Brandchefsföreningen.

Öfver det af ordföranden inledda ämnet: »Fördelen af att vanliga brandposter äfven förläggas å husgårdarne», utspann sig en mycket liflig diskussion, därunder uttalanden både mot och för gjordes.

Till detta ämne torde vi få tillfälle återkomma uti ett följande nummer.

Öfver förslaget till reglemente för Svenska städernas pensionskassa, gjorde mötet nedanstående uttalande:

»De brandkårsföreningar som önska anslutning till pensionskassan för Sveriges städer, anser förbundsmötet böra hänvända sig till sina respektive brandchefer med anhållan om, att genom Herrar Stadsfullmäktige uti de olika städerna få sina önskemål framförda.

Frågan föreligger dock icke ännu enl. vår åsikt så utredd, att förbundsmötet anser det önskvärdt att för sin del nu göra någon hemställan om samtliga brandkårs anslutning till nämnda pensionskassa.»

Motionen om, att förbundsmötet måtte uttala önskvärdheten af att de militära titlarne bortskaffades från brandkåren, bifölls, och erhöill styrelsen i uppdrag, att i skrifvelse till Svenska Brandchefsföreningen framföra detta önskemål.

Kl. 8 på aftonen af första mötesdagen höll öfverbrandmästare Erik Blomgren föredrag öfver ämnet »Häst eller automobil för brandkåren», hvarefter föreförades något öfver 80 ljusbilder. Härefter föreförades öfverbrandmästare Klaes L. Carlsson några ljusbilder öfver in- och utländska flödsprutor och redogjorde för deras kapacitet.

Härmed var första dagen tillända.

Kl. 9 på följande dag samlades mötesdeltagarne ånyo å brandstationen för att under Brandchef Mossbergs ciceronskap företaga en rundtur genom en del af fabriker.

Härvid besöktes bland andra Swartz' mjölkvarnar, där man genast vid inträdet förbluffades öfver den absoluta frånvaron af det ur eldforesynpunkt så farliga mjölstoftet.

Vidare besågo vi en elektrisk pumpstation. Pumpen har ställts till brandkårens disposition och lämnar ca 1,800 minutiliter. Den afprovades med två slangledningningar och erhöills från densamma synnerligen goda strålar.

Det har varit fråga om att anordna flera sådana pumpstationer inom andra fabriker, hvilket ju skulle vara till en ovärderlig nytta för eldsläckningsändamål, färdiga som de äro för ögonblicklig igångsättning.

Vidare besöktes Holmens bruks- och fabriks A.-B.-s fabriker, Ströms A.-B.-s spinneri-

fabriker, uti hvilken sistnämnda införts »sprinklers» i hela fabrikskomplexet, och Norrköpings bomullsvärfveri A.-B.-s fabriker vid Gryt, där man särskildt fäste uppmärksamheten vid en ofantligt stor arbetssal med 800 väfstolar.

Härföran togo vi en mycket intressant väg öfver en spång öfver älven och vattenfallen och komma så till Drags klädesfabriker, där äfven meningen vore att anordna en elektr. pumpstation för eldsäckning med 3,000 minuliters. Därifrån fortsattes färden till Bergsbro A.-B.-s fabriker, hvarest för inte längesedan rasat en allvarlig eldsvåda, och öfver det s. k. »Samtaltorget» bort till R. Wahrens A.-B.-s klädesfabriker, som äfven varit hemsökta af den »rode hanen».

Nästa besök gällde de stora, nya, af sten, betong och järn uppförda A.-B. Nyborgs och A.-B. Thunell & Ringströms ylle- och klädesfabriker. Till sist besågs Norrköpings Bomullsvärfveri A.-B.-s fabriker vid Spången, hvilka gälla för att vara särdeles eldfarliga. Detta måhända beroende på det gammalmodiga byggnadssättet med sina många smygvrår. Härmed var färden afslutad och vi hade fått det intrycket, att hvad Norrköping på inga villkor får sakna, det är hvad den har, en yrkesbrandkår, med en ledare, som går fullt upp uti och är vuxen sitt synnerligen ansvarsfulla kall. Vi svektades efter den ansträngande »brandsynen», men vi voro nöjda, ty vi hade fått lärdomar och intryck som voro af stort värde för oss brandmän.

Sedan förhandlingarne återupptagits upplästes ett telegram från Stockholms Brandchef, Major Sabelström, hvilken inbjöd förbundet att hålla sitt nästa årsmöte i Stockholm. Inbjudningen mottogs med tacksamhet.

Därefter invaldes Brandchef Mossberg som hedersledamot af förbundet.

Angående frågan om verkandet för ökad tillslutning till förbundet beslutades, dels att enskilda personer skall kunna vinna inträde, utan att tillhöra någon förening och dels att förbundet måtte indelas i kretsar, länsvis, och att för hvarje krets skulle tillsättas en krets-föreståndare, som hade att verka för tillslutning. Val af dessa krets-föreståndare företogs omedelbart därefter.

Vid val af styrelse omvaldes de som voro i tur att afgå. Till revisorer valdes Förman Persson, Göteborg och Brandsergeant Söderberg, Gälle.

Brandmästare Rosberg framlämnade ett förslag och erbjudande från Brandchefen i Helsingborg, Löjtnant Gust. Braun, om en gratis kurs i gymnastik för brandkärnans un-

derbefäl. Förslaget som omnämnes å annat ställe, mottogs med största tacksamhet.

Sedan nu ordföranden i ett tal framfört sitt tack till mötesdeltagarne, Norrköpings brandchef och brandkår samt pressens representanter och de olika kamratföreningarne landet rundt, förklarades mötet afslutadt.

Under mötesdagarne hade ankommit en stor mängd telegram, och telegram hade af-sänts till hedersledamöter m. fl.

För mötesdeltagarne demonstrerades en ljuddämpare för telegraftrådar. Apparaten var tysk och försäljningsrätten för Sverige innehades af vice Brandchefen i Helsingborg, Ingenjör G. Gunnarsson. Vidare förevisades kaskar af aluminium, tillverkade af Leander Englund, Sundsvall, hvilka tilldrogo sig uppmärksamhet för sin praktiskhet.

Dessutom hade mötesdeltagarne tillfälle att taga i betraktande anordningarne vid den delvis ombyggda, nu snart färdiga, brandstationen i Norrköping, hvarvid manskapets logement och dit hörande lokaler ådrogo sig en alldeles särskild uppmärksamhet och erkännande för sin rent af luxiösa inredning, hvartil maken torde blifva svårt att uppvisa.

Norrköpings brandkår hade för mötesdeltagarne och brandstyrelsens ledamöter m. fl. anordnat en storslagen supé å brandstationen, hvilken afåts under den mest angenäma stämning.

Ingen obemärkt Eldsvåda.

Kolos- och Gasförgiftningar

omöjliggöras genom alarmparaten
»Skyddsängeln».

Pris endast 10 kronor per styck.

Finnes hos hvarje installatör för gas-
och ringledning samt i parti hos

ANDERSSON & LINDBERG, Aktiebolag

☐ GÖTEBORG ☐

Rikstel. 2284, 3334.

Återförsäljare antagas.

Helsingborgs brandkår.

Grupp af Helsingborgs brandkår.

Helsingborgs stads fasta brandkår består af: 1 brandchef, 1 vice brandchef, 1 brandmästare, 1 maskinistsergeant, 2 brandkorpraler samt 8 ordinarie och 10 extra brandsoldater. Härtill kommer en reservkår, bestående af: 1 maskinist, 2 eldare, 3 förmän och 54 man.

Underofficerare och manskap anställs genom förordnande tills vidare med resp. 3 och 1 månaders ömsesidig uppsägningsrätt.

Aflöningsförmånerna äro:

för Brandchefen: lön kr. 3,000: —

Ålderstillägg efter

5 års tjänst... » 500: —

Hyresbidrag ... » 800: — kr. 4,300: —

» Vice Brandchefen: lön kr. 1,000: —

» Underofficer: » » 1,500: —

Beklädnadsersätt. » 150: — kr. 1,650: —

» Underbefäl af manskapet, kuskar och ordinarie manskap:

1. och 2. tjänsteåren ... Kr. 960: — pr år

3. 4. och 5. » ... » 1,080: — »

6. 7. 8. och 9. » ... » 1,200: — »

10. 11. och 12. » ... » 1,320: — »

13. o. följande » ... » 1,440: — »

Underbefäl af manskapet och kuskarne hafva dessutom ett arvode af resp. 120 och 60 kronor pr år.

Extra brandsoldat har en årlig lön af 180 kronor.

Gift, ordinarie brandsoldat erhåller ett hyresbidrag af 150 kr. pr år.

Naturaförmånerna utgöras af: kaserner, beklädnad (uniform och stöflar), läkarevård och olycksfallsförsäkring.

Extra inkomster

af teater-, cirkus- och andra vakter utbetalas månadsvis kontant.

Allmänna bestämmelser för tjänstgöringen:

Tjänstgöringen fullgöres enligt gällande föreskrifter och instruktioner:

af ordinarie manskapet: dygnet om.

af extra manskapet: som regel kl. 9 e. m. — 5,30 f. m.

Extra brandsoldat har dessutom skyldighet att under dagen tjänstgöra vid utomordentliga eldsvådettillfällen.

Ordinarie manskapet är skyldigt intaga sina måltider på af brandchefen anvisadt matställe.

Permission och tjänstledighet.

Permission utan ansökan tilldelas, då ingen särskild anledning därför lägger hinder i vägen: ordinarie manskapet hvar 10 dygn (under månaderna maj—augusti hvar 5 dygn) extra manskapet hvar 5 dygn.

Permission för öfrigt beviljas: för 2 timmar och därunder af daghafvande underoffi-

ceren under tiden kl. 6 f. m.—9 e. m.; å andra tider eller för längre permission af brandchefen genom daghafvande underofficeren.

Tjänstledighet beviljas af brandchefen.

Om räddning af djur vid eldsvådor.

För denna fråga lämnar J. Rothstein, sekreterare i »Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark» i tidskriften »Vort Landbrug» en redogörelse, ur hvilken vi anføra följande:

I dagspressen ser man ofta, att en uppfinnare konstruerat en apparat, med hvilken kreaturen i ett stall i ett nu kunna lösgöras vid en eldsvåda. Meddelandet är vanligen den första synbara frukten af årslångt arbete, och uppfinnaren motser resultatet med stora förväntningar. Tyvärr gäckas dock dessa, ej därför att problemet är olösligt, utan därför att det är oriktligt uppställt.

På sista tiden har emellertid en del uppfinnare kastat sig på lösningen af en närstående uppgift. Man har nämligen kommit underfund med, att det ej så mycket är fråga om att lösgöra djuren som att få dem ut ur stallet eller ladugården. Här för är dock intet tillvägagångssätt mera olämpligt än att på en gång lösgöra alla djuren. Har man gjort detta, torde man knappt få ut ett enda djur.

Öfverlämnade åt sig själfva söka nämligen djuren vid eldsvådor liksom vid hvarje annan fara skydd just i sina stallar, och de uppsöka sina bås midt i det brinnande stallet. Det skulle för öfrigt vara lifsfarligt att intränga i en ladugård, där 30—100 uppskrämda nötkreatur äro lösa, och än värre är förhållandet i ett häststall.

Sedan man till en viss grad lyckats sprida förståendet här af, ha uppfinnarna sökt lösa uppgiften på ett nytt sätt, i det blott ett fåtal djur lösgöras åt gången och föras ut. Det senare är dock mycket vanskligare än att lösgöra djuren. Det skall finnas något att leda djuren med. Frigöras t. ex. 4 djur, måste de vara sammankopplade så, att de kunna dragas ut på en gång utan att bli lösa. Här för kräves en komplicerad apparat med kedjor och metalledar, som ej kunna motstå den fuktiga och ofta ammoniakmättade stall-luften. Apparaten kan få sitta oanvänd i årtal, och man riskerar, att den i det afgörande ögonblicket nekar att fungera. Dessutom måste

den, som vid en eldsvåda vill rädda djuren, veta, hur apparaten användes. Äfven om den är aldrig så enkel, kan den ej användas af hvem som helst. Nyttan af sådana apparater är därför minst sagdt tvifvelaktigt, i synnerhet som därtill händer, att gårdens folk ofta äro borta, och främmande personer måste söka få ut djuren.

Tusentals apparater af ifrågavarande slag äro patenterade, men ingen har lyckats slå igenom och eröfra världen, trots åtskilliga äro rena vidunder i enkelhet och snillrik konstruktion. En apparat, som kanske fungerar oklanderligt i 2 år, men efter 5 år är så nedrostad, att den ej kan användas, gagnar ju föga, och man må ej tro, att det är någon mening i att införa en apparat, som alltjämt skall afprovas, för att man skall vara säker på, att den ej sviker i det afgörande ögonblicket.

Äro sålunda alla apparater, med hvilka djuren lösgöras på en gång, obrukbara därför att en sådan lösgörning omöjliggör alla räddningsförsök, gäller i fråga om den senare typen, att de lätt försvåra djurens räddning, i det de vålla tidsspillan, då de neka att fungera. I öfrigt fordras tid att rusa in och ut i stallet och föra djuren i säkerhet, emedan de ej kunna släppas i stalldörren.

Allt detta pekar på, att den enda riktiga lösningen ligger i att söka vinna tid genom att så inrätta stallarna, att man hindrar elden att spridas med den förfärande hastighet, som nu sker vid eldsvådor i dylika byggnader. Genom att bygga brandfria tak öfver stallet, genom eldgaller öfver alla dörrar på långväggarna i stallar, täckta med halm, är detta möjligt.

I Danmark har djurskyddsföreningen anhallit, att genom lag måtte bestämmas, att vid nybyggnad brandfritt tak skall inrättas i stallarna. Omkostnaderna för hvalf af sten eller cement på järnbjälkar torde ej ställa sig så dyra, att ej anläggningen betalar sig, såvida sådana byggnadsfel undvikas, hvarigenom järnbjälkarna utvidgas och spränga hvalfven vid inträffande eldsvåda. Sådana täta tak, som skilja djurens bostäder från ofvan dem liggande förvaringsplats för foder och halm, medföra ju också från hygienisk synpunkt stora fördelar.

Skytteföreningarna som frivilliga brandkårer.

Ett beaktansvärdt danskt förslag.

Vid de danska skyttarnas årsmöte behandlades en skrivelse från brandförsäkringssällskapen med hemställan om icke skyttarna ville organisera sig som brandkår för landsbygden. Flertalet medlemmar underlät att rösta, och vid omröstningen uppnåddes endast en röstmajoritet för förslaget. Förslaget kommer väl därför åter upp, då vederbörande fått tid att tänka öfver saken.

Planens upphöfsman är förre brandchefen, öfverste Meyer, som i en intervju betonat, hur eländigt brandväsendet är ordnad på den danska landsbygden. Då det är tal om en eldsvåda på landet, heter det vanligen, att huset brann ned till grunden. Danmark har 1,080 socknar och lika många skytteföreningar, sade öfversten, och det vore väl naturligt, att dessa skytteföreningar också ville intressera sig för sina kommuners väl och ve.

Förhållandena äro ganska likartade i Sverige. Då en eldsvåda bryter ut på vår landsbygd, blir resultatet vanligen detsamma. Huset brinner ned till grunden. Folket, som strömmar till för att hjälpa, är bestjäladt af den största ifver att göra nytta, men resultatet blir i de flesta fall ömkligt. Hvad som brister i de flesta fall är system och reda. Nu är det ju så, att våra skyttar i allmänhet äro personer med militärisk pli och ordning, och den omständigheten, att de anslutit sig till skytterörelsen, tyder på, att de känna sitt medborgerliga ansvar. Man är då också berättigad att antaga, att de äfven känna sin förpliktelse till den kommun, i hvilken de äro bosatta, och att de med nöje skulle ställa sig till förfogande för att gagna detta samhälle.

Uppmaning!

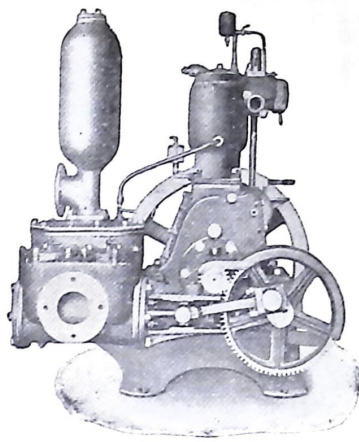
Skrif Edra meddelanden endast på en sida af papperet och skrif tydligt!

Skrif om sådant, som är lärorikt och intressant i fackligt hänseende!

Insänd i god tid till redaktionen artiklar, illustrationer och öfriga meddelanden!

Gynna tidningen!

RED.

Motorsprutan "MERIT"

— 5 hkr. —

Lättskött och absolut tillförlitlig.

Driftkostnad: c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten pr minut med en 25 met. vägrät, 20 met. lodrät stråle.

C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg.

Stockholm.

Malmö.

Hvarför söka ej vederbörande att gynna sin fackpress?

Denna fråga kan med fullt fog framställas, sedan man erfarit, att detta på sina håll åsidosatts, trots det att tillfälle förefunnits.

Efter det mycket arbete och stora kostnader nedlagts, ha facktidningar för brandkåren här i landet slutligen kunnat åstadkommas. Vi trodde därför att vederbörande sedan skulle på allt sätt söka gynna denna press, hvilken dock, rätt skött, obestridligen måste anses vara af stor betydelse för brandväsendets utveckling.

Hvad hade t. ex. nu varit naturligare, än att tillkännagifvanden om ledigförklarade befäls- och underbefälsplatser vid brandkåren kungjorts uti facktidningarna såväl som uti dagpressen, såvida detta senare ens skulle kunna anses vara behöfligt, ty de personer, som äro

kvalificerade för dylika platser måtte väl vara att söka uti *brandmännens* led, och de brandmän, som ej läsa sina egna fackskriffter, torde säkert inte vara så intresserade af sitt yrke, att de passa för några befälsplatser vid brandkåren.

Brandmännen ställa dessutom som fordran på sin facktidning att den bland annat skall innehålla kungörelser om lediga platser vid brandkåren, lämpliga att söka för dem som vilja framåt.

Angående annonseringen om lediga manskapsplatser ställer det sig annorlunda. Dessa personer måste ju gifvetvis sökas bland allmänheten, hvarför annonsering uti dagpressen om dessa platser tydligen måste blifva effektivare.

Nu ha flera fall redan inträffat, att tillkännagifvanden om ledigförklarade befäls- och

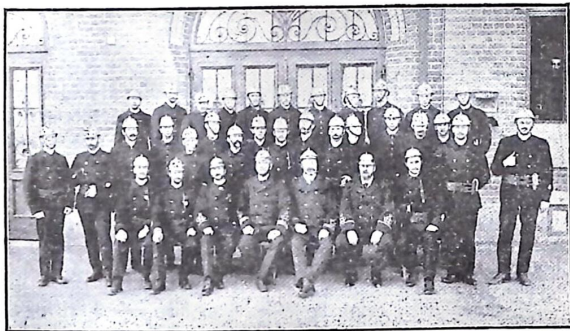
underbefälsplatser vid brandkåren kungjorts uti dagpressen landet rundt, för helt säkert rätt dryga kostnader, utan att någon af facktidningarna anlitats eller ens med en notis underrättats om saken. Detta anse vi innebära en kränkning för brandkårens fackskriffter och ett underkännande af deras betydelse, hvilket vi mycket beklaga.

Hade annonserna om ifrågavarande platser införts uti facktidningarna, så hade annonseringen blifvit både billigare och effektivare och därtill hade ju fackskrifterna i ekonomiskt afseende gynnats, genom att tillföra dem den af kommunerna betalade annonskostnaden.

Nu, sedan berörda förhållande påpekats, våga vi hysa förhoppning om, att ledigförklarade befäls- och underbefälsplatser vid brandkåren, hädanefter komma att annonseras jämväl uti brandkårens facktidningar.

Sundsvalls brandkår.

Grupp af Sundsvalls brandkår.

Den fasta brandkåren består af: 1 brandchef, 1 vice brandchef, 2 brandsergeanter, af hvilka 1 maskinist, 3 korporaler, 3 vice korporaler och 6 brandsoldater.

För den fasta brandkåren är följande aflöning fastställd:

Brandchefen: lön 2,500 kr., jämte fri bostad.

Vice brandchefen aflönas af brandchefen, jämte fri bostad.

Brandsergeant: lön 1,200 kr., med 3 ålders-tillägg à 100 kr. efter 4, 7, 10 års tjänst, fri

bostad och lyse samt 120 kr. i beklädnads-ersättning.

Maskinistsergeant lika med föregående.

Manskapets lön:

1:sta året*)	...	...	lön kr.	900: —
2. 3. 4. året	...	...	»	» 1,000: —
5. 6. 7. »	...	...	»	» 1,100: —
8. 9. 10. »	...	...	»	» 1,200: —
11. och följande år	»	»	»	» 1,300: —

*) s. k. profår.

Beklädnadsersättning å 60 kr. pr år för samtliga, jämte bostad, ved och lyse.

9 man har familjebostad, de öfriga logementsplats.

Hvarje man äger rätt till 14 dagars tjänstledighet mot legande af en icke kassererad brandsoldat, som tjänstgör i sitt ställe.

Den icke kassererade kåren består af 25 man, som antages mot kontrakt. Manskaptet är uniformerat och försedt med larmlockor såväl till bostäderna som till arbetsplatsen. De öfvas 2 gånger i månaden, och användas dessutom till extra tjänstgöring vid det kassererade manskapets ledighet, samt för teatervakt. För all tjänstgöring åtnjuta de ersättning, men icke årslön. Vid eldsvåda eller öfning är ersättningen 1 kr. första timman och 75 öre för hvardera af de följande.

Vid hvarje uttryckning alarmeras de »icke kassererade.»

Pensionskassan för Sveriges städer.

Anhållas få infördt i Svensk Brandkårs-Tidning följande:

Med anledning af de uppsatser, som i N:is 2—4 af Svensk Brandkärstidning varit synliga rörande »Betänkande med förslag till reglemente för Svenska städens pensionskassa», anser jag mig böra närmare utveckla de skäl, hvarpå kommitterade grundat sin i nämnde uppsatser kladrade åtgärd att ej föreslå någon pensionering för brandmanskap.

De för kommitterade bestämmande skälen hafva varit dels brandmanskapets i regel tidiga afgång ur tjänsten, och dels beskaffenheten af det med dess tjänst förenade arbetet, som skulle gjort det nödvändigt att bestämma en mycket låg pensionsålder.

Hvad beträffar den tidiga afgången, kunde kommitterade af det statistiska materiel, som lagts till grund för de betänkandet åtföljande tabellerna, och som afser förhållandena år 1906, ej draga annan slutsats, än att brandsoldatens yrke för det stora flertalet var ett öfvergångsyrke, d. v. s. att de fleste efter några års tjänstgöring såsom brandmanskap egade sig åt annat yrke och sysselsättning, hvaraf de under ännu många år kunde påräkna utkomst. Att »det varit så på sina håll och tyvärr ännu är», vitasordas ju också af den af Jönköpings brandkårs kamratförening under-tecknade skrifvelsen.

Beträffande åter den slitande beskaffenheten af det med tjänsten förenade arbetet

och den därpå betingade låga pensionsåldern ansågo sig kommitterade icke kunna föreslå denna ålder ens så hög, som den annars lägsta föreslagna, d. v. s. 57 år. Men en så låg pensionsålder skulle medföra så stora kostnader, att kommitterade ej kunde tänka sig, att någon stad skulle vilja åtaga sig att på sådana villkor pensionera sitt brandmanskap.

Hvilka relativt höga kostnader en pensionering vid t. ex. 50 års ålder skulle medföra, torde visas af följande exempel. Antag att fyra personer, alla vid 22 års ålder, anställas, en i yrke, för hvilket den stadgade pensionsåldern är 67 år, en såsom konduktör vid spårväg (pensionsålder 62 år), en såsom polis-konstapel (pensionsålder 57 år) och en såsom brandsoldat (pensionsålder 50 år)! För hvarje hundratals kronors pension skulle då de årliga pensionsavgifterna bli: för den förste kr. 4: 32, för den andre kr. 7: 64, för den tredje kr. 12: 57 och för den fjärde kr. 23: 77, d. v. s. 89 % mera för den fjärde än för den tredje. Om å andra sidan en brandsoldat afgår vid t. ex. 40 års ålder, kan man väl antaga, att han ännu är vid sådan vigör, att han under många år kan få sin utkomst af annat yrke, möjligen vinna anställning i annan befattning, som berättigar till pension vid 67 eller 62 års ålder. I förra fallet skulle då för honom för 100 kronors pension betalas en årsavgift af kr. 12: 60 och i senare kr. 23: 75.

Det torde af öfvanstående framgå, att kommitterade från den synpunkt, de betraktat saken, haft fullgoda skäl för sin åtgärd.

Om emellertid, såsom jag, dock först genom skrifvelsen från styrelsen för Karlstads brandmannaförening erfar, det nu finnes brandmanskap, som vid öfver 50 års ålder till befälets belåtenhet fullgör sin tjänst, och om det finnes skäl antaga, att, såsom Jönköpings brandkårs kamratförening hoppas och tror,

Jonsereds Fabrikers

Äktiebolag

GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprut-slangar af prima kvalitet.

»omständigheterna skola frambringa andra förhållanden», så att *hädanefter* brandkårerna till allt större del komma att bestå af äldre mera erfarna och tränade medlemmar, vill jag å andra sidan medgifva, att brandmanskapets anspråk att komma i åtnjutande af pension, kunna anses vara eller åtminstone blifva lika berättigade som t. ex. poliskårens. Huruvida 50 år då är den rätta pensionsåldern, lämnar jag dock därhän. Hvilken pensionsålder som för brandmanskapet kan anses såsom den lämpligaste har utan tvifvel brandkårsbefälet den största kompetensen att bedöma. Måhända kunde denna ålder, om ofvannämnde förhållanden blifva alltmera rådande, sättas något högre än 50 år.

Kommitterades betänkande innehåller blott ett *förslag* till reglemente, och detta är liksom andra förslag underkastadt eventuella ändringar och tillägg. Den instans, som nu i närmaste hand har att afgöra öfver förslaget, är det möte med ombud från städerna, hvilket var afsedt att hållas i april, men på grund af mellankommande hinder måst tills vidare uppskjutas. Hinder synes mig ej möta, att frågan om brandmanskapets pensionering vid detta möte upptages till öfverläggning, om den af något ombud väckes, eller möjligen på annat sätt föreläggas mötet.

I sista hand blir det dock vederbörande stadsfullmäktige, som äga att bestämma öfver brandmanskapets, likasom i allmänhet öfver samtliga befattningshafvares, pensionering. Det är nämligen stadsfullmäktige, som hvar för sin stad, hafva att afgöra, huruvida staden skall ingå såsom delägare i den gemensamma pensionskassan, om en sådan kommer till stånd, eller ej, äfvensom i senare fallet, huruvida och i hvad mån staden skall, utan förmedling af någon gemensam kassa, pensionera sina befattningshafvare.

Västervik i april 1910.

Axel W. Lund,

Ordf. i städernas pensionskommitté.

Gynna tidningens annonsörer!

Förbundsangelägenheter.

Från Brandchefen i Helsingborg, Löjtnant G. Braun, inkom till Svenska Brandmannaförbundets årsmöte i Norrköping följande

P. M.

rörande förslag till en kurs i gymnastik, praktisk och teoretisk, för Sveriges brandkårens underofficerare och underbefäl, afsedd att äga rum under innevarande sommar ev. i Helsingborg.

1) Kursen är afsedd för underofficerare och underbefäl vid Sveriges brandkårer.

2) Kursen förläggas till Helsingborg och afses att vara under ca 14 dagar. Tiden för kursen bestämmes af Svenska Brandmannaförbundet.

3) Omfattning: 2 timmars praktisk och 2 timmars teoretisk undervisning om dagen, med särskild hänsyn till brandkårs-gymnastik.

4) Deltagarne beredas kostnadsfritt logi genom Brandchefens i Helsingborg förmedling. Kost beräknas till Kr. 1:10 pr man och dag.

5) Deltagandet i kursen är afgiftsfritt.

6) Anslag till resor och uppehåll bör sökas genom vederbörande brandchef eller ev. bestridas genom kårens enskilda kassa.

* * *

Förslaget upptogs till behandling och uttryckte samtliga talare sin stora tillfredsställelse därför, hvarefter mötet uttalade ett varmt tack för det stortartade erbjudandet.

Som frågan dock kom före alldeles oförberedt kunde sammanträdet ingenting besluta i saken, men lofvade samtliga ombud att vid hemkomsten taga upp frågan till behandling i sina resp. föreningar.

För att detta tillfälle, så värdefullt för alla, som tänka utveckla sig för yrket och gå vidare framåt, icke skall rinna ut i sanden, vill jag till samtliga förbundsledamöter ställa den uppmaningen att med tacksamhet begagna sig utaf ofvannämnda erbjudande.

Det är numera en fastslagen sak, att en underofficer vid de mindre och medelstora fasta brandkårerna måste hafva så mycken utbildning i gymnastik, att han kan leda densamma vid den kår han är anställd. Det är ju därjämte för oss brandmän ett önskemål, att alla platser inom brandväsendet måtte tillsättas med därför utbildade personer och torde denna utbildning, hvad den praktiska sidan angår, nog säkrast inhämtas genom att en längre tid vara anställd vid någon brandkår.

På de mindre platserna torde det dock vara svårt att erhålla så mycken utbildning i gymnastik

som är nödvändig för en ledare af sådan och därför bör ett tillfälle som detta till fullo beaktas och i handling omsättas.

På de flesta mindre platser, ja äfven på ganska stora, är brandchefen oftast en kommunal person som understundom tillsättes på ett år i sänder och i denne persons åliggande, kan därför icke ingå att vara förtrogen med brandväsendet såsom eldsläckningsapparat betraktadt. Därför blir det brandmästaren, eller hvad han nu kallas, som måste sköta om denna del af tjänsten. För att nu brandmästaren skall kunna sköta sin plats fordras, att han förskaffat sig de kunskaper och de insikter, som härför betingas.

Här är ett tillfälle att komplettera på ett område; låt det icke gå eder ur händerna utan varen trogna förbundets devis, »vär personliga utveckling och yrkets höjande».

Anmälningarna, som snarast böra ingå, ställas till mig och skall jag efter samråd med förslagsställaren i nästa nummer af tidningen meddela om tiden för kursens hållande.

Ordföranden.

Till

Redaktionen för Svensk Brandkårs-Tidning.

Anhålls härmed om att genom Redaktionen benägna förmedling få framförd en hälsning till Svenska Brandmannaförbundet och ett tack för det vänliga telegrammet ifrån Norrköping. Mätte förbundet städse med samma framgång som hittills kunna arbeta på förverkligandet af sitt vackra program till frömma för medmänniskor och fädernesland!

Med största högaktning
Brandkåren i Helsingfors.
Oskar Ekman.

Stipendiefonden.

Svenska Brandmannaförbundet har till sin stipendiefond fått emottaga följande gåfvor:

Af Städernas Allmänna Brandstodsbolag kr. 300 och af Brand- & Lifförsäkrings Aktiebolaget »Svea» kr. 300 och få vi för dessa storartade gåfvor framföra förbundets varma och värdsamma tack.

Som med denna fond afses, att till brandmän af alla grader tillhörande svenska Brandmannaförbundet, på resp. föreningars förslag och efter förbundsstyrelsens pröfning, utdela stipendier till sådana medlemmar som därtill ha gjort sig synnerligen förtjänta, våga vi hoppas, att densamma välvilligt skall komma i åtnjutande af allt det understöd, som den på grund af sin fostrande betydelse kan vara berättigad till.

Afsikten med dessa stipendier är, att sätta för sitt yrke intresserade brandmän i tillfälle, att på andra orter, såväl inom som utom landet, studera särskilda områden inom brandväsendet.

Det är vår fulla öfvertygelse, att fränsett det direkta värdet af en studieresa, för hvilken skriftligt måste redogöras, verkar det fostrande och sporrande, ty villkoret för att erhålla ett dylikt stipendium är, att personen i fråga varit i sin tjänst synnerligen nitisk.

Då det inom brandväsendet, liksom inom alla andra yrken, torde vara otvivelaktigt, att ett bättre arbete kan presteras af den mera kvalificerade, våga vi göra det påståendet, att de gåfvor som ställas till denna fonds förfogande äro väl använda medel.

På samma gång som vi något vidrört fondens ändamål och syften bedja vi äfven få framhålla, att det ännu fattas oss penningar för att på sätt stadgarne föreskrifva, till nästa år kunna utdela något stipendium, hvarför vi värdsamt bedja alla förslaget intresserade, på sätt som en hvar anser lämpligt, bidraga till, att detta vårt för brandväsendet utan tvivel värdefulla uppslag snarast möjligt må kunna sättas i verkställighet.

Det torde böra omnämnas att alla till oss skänkta pänningar komma att användas i enl. med gifvarnes uttalade önsksningar, oberoende af för fundern gällande stadgar och kommer hvarje gifvare att årligen tillställas fullständig redogörelse för förbundets, resp. fondens, verksamhet.

I full förvisning om, att vårt arbete och vår nu gjorda hemställan skall röna berättigad förstelse teckna vi, för Svenska Brandmannaförbundet.

Styrelsen.

Redovisning

öfver tecknade bidrag för åstadkommande af ett brandkärsmuseum i Göteborg:

I Göteborg:

Förut redovisade kr. 577: 50.

Från andra platser:

Förut redovisade kr. 55: 50.

Genom Brandkorpral J. A. Lundkvist, Örebro:

C. E. H. Thestrup, tj. f. vice Brandchef, 5: —, N. D., —: 50, H. Uhr, Brandmästare, 2: —, Anton Holm, 2: —, Alfred Holm 2: —, N. Kihlmark, Bankkamrer, 3: —, P. Karlsson, 2: —, Edvin Nordlund, 1: —, Lars Amén, Brandsergeant, 1: —, S-t, —: 25, N-g, —: 25, L-n, —: 15, S-n, —: 10, L-n, —: 25, B-n, —: 25, K-l, —: 25, L-n, —: 10, L-m, —: 25, J-n, —: 30, J-n, —: 25, J-n, —: 25, B-g, —: 25, E-n, —: 25, K-n, —: 25, Kamratföreningen vid brandkåren 5: —. Kronor 26: 90.

Gen. Brandkorpral C. O. G. Brouzell, Halmstad:

E. Fredblom, 2: —, T. Nordström, 1: —, W. Dragstedt, 2: —, Edw. Löfgren, 2: —, Axel P. Nilson, 2: —, Carl O. G. Brouzell, 2: —.

Kronor 11: —

Genom Brandkorpral O. Söderberg, Helsingborg.
 Ossian Söderberg, 1: —, Alf Johansson, 1: —, Hens-
 ning Johansson, 1: —, C. J. Lindberg, —: 50, B. Wendt,
 —: 50, C. J. Berg, —: 50, Edwin Svensson, 1: —, Anders
 Nordström, —: 50, G. L. Eriksson, —: 50, A. Stenberg,
 —: 50, Gustaf Pettersson, —: 50, A. Stenström, —: 50,
 E. Johansson, 1: —.

Kronor 9: —.

Summa Kr. 102: 40.

Tillsammans Kr. 679: 90.

(Fortsättning).

Innehafvare af teckningslistor ombedes,
 att i och för redovisning, snarast insända
 dem till någon af ledamöterna i

MUSEINÄMNDEN.

Tack!

För de intressanta föremål, som skänkts
 Svenska Brandmanna-Förbundets Brandkårs-
 museum i Göteborg af Brandchefen i Helsing-
 borg, Löjtnant Gust. Braun, hembäres härmed
 ett vördsamt tack!

Å Svenska Brandmanna-Förbundets
 Brandkårsmuseum i Göteborg vägnar
 Museinämden.

Tack!

För de föremål, 27 nummer, som Styrel-
 sen för Göteborgs Museum låtit tills vidare
 deponera i Svenska Brandmanna-Förbundets
 Brandkårsmuseum i Göteborg, hembäres här-
 med, såväl till Göteborgs Museums Styrelse
 som till dess Ombudsman, Kammarherre Carl
 Lagerberg, ett vördsamt tack!

Å Svenska Brandmanna-Förbundets
 Brandkårsmuseum i Göteborg vägnar
 Museinämden.

Prenumerera!

på

Svensk Brandkårs-Tidning.

Annonsera!

uti

Svensk Brandkårs-Tidning.

Gynna!

Svensk Brandkårs-Tidning.

Sättet för slangars profning, skötsel och reparerande.

Föredrag af Öfverbrandmästaren Klaes L. Carlsson.

(Forts. fr. föreg. nr.).

Denna förskjutning af det normala läget af
 väfnadens inbördes förhållande bör före det slan-
 gen anbringas på kopplingarne återställas. Om
 slangen nämligen surras på kopplingarne under
 detta förhållande, är det mycket vanskligt att
 åstadkomma en tillförlitlig tätning, ty då slangen
 blifver utsatt för ett större vattentryck icke alle-
 nast sträfvär detta att åstadkomma en jämnvikt i
 spänningen, utan åstadkommer den äfven.

Om nu slangen, som förut nämnt, blifvit på-
 satt med den ena sidan längre än den andra,
 måste en förskjutning å kopplingshalsens ena sida
 äga rum, hvilket har till resultat att surringen
 börjar att läcka. Det får betraktas som en tur
 om det stannar härvid, ty det har hänt att slan-
 gen helt enkelt krupit af kopplingshalsen.

För att förekomma detta, och äfven för att få
 slangen mjukare, är det lämpligt, att sedan den-
 samma afskurits i passande längder vecka om den-
 samma.

Vid slangens väfning, som förut nämnt, upp-
 stå två s. k. maskinveck. Dessa veck bör redan
 från början, så att säga neutraliseras, och detta
 sker bäst genom att redan nu lägga den i ett
 nytt veck. Härigenom bidrages äfven att utjämna
 den förut nämnda ojämna spänningen i väften, och
 så blir samtidsigt väfnaden mera åtskild då den nu
 åter rullas samman.

Efter denna behandling bör slangen läggas i
 vatten under en tid af 6 till 8 dagar, härefter
 hänges slangen till torkning på ett luftigt, men
 för solen skyddat ställe. Då den nu efter 4 å 8
 dagar torkat, är den mjuk och smidig samt full-
 komligt rak, och bör innan den rullas samman för-
 ses med kopplingar.

Vid påsättningen af dessa är det fördelaktigt,
 att emellan kopplingshalsen och slangen anbringa
 ett lager af tunn segelduk, ty härigenom hindras
 erg från metallen att angripa själfva slangen. Äfven
 bör slangen med en eller ett par nitar förbindas
 med kopplingshalsen för att säkra den mot ut-
 prässning, ty om vi beräkna påkänningen för en
 65 mm. slang, ha vi vid ett tryck af 10 atm. en
 verkande kraft af öfver 300 kg. och vid 15 atm.
 är densamma cirka 500 kg. (1/2 ton), som sträf-
 var att prätta kopplingen ur slangen. Med kän-
 nedom härom förstär man lätt att en mycket stor
 omsorg måste ägnas åt utförandet af detta arbete.

Då kopplingarne äro påsatta, bjuder försiktig-
 heten, att det hela underkastas ett tryckprof af

minst 15 atm. Då slangarne härefter på förut omnämndt sätt torkat, är det fördelaktigt, att rulla tillsammans hvarje afdelning för sig och insätta dem i ett skåp eller i alla händelser förvara dem så att de äro skyddade för fukt och sol.

Slangarnas reparation.

Erfarenheten har visat oss, att vid hvarje eldsvåda af någon betydighet, ett större eller mindre parti slang blifver skadadt.

En stor del af dessa skador uppstå däri-genom, att slangarne måste framföras öfver ter-räng, som genom sin beskaffenhet sticker hål på dem. Detta förekommer dessutom alltid, då en byggnad till någon del brändt ned, ty i det till densamma använda materialet ingår i icke ringa grad spik, och dessa äro, då de blifvit blottade på det dem omgifvande träet, som enkom ditsatta för att riva och sticka sönder slangar.

Använder man hand- eller ångpump för ser-vering af vatten, visar erfarenheten att äfven de bästa, lämna vattnet pulserande så, att de afdel-ningar, som ligga närmast sprutan hafva en om än ringa rörelse. Denna rörelse är dock nog, att om pumping pågår länge skada slangarne ifråga, och detta isynnerhet, om marken där de äro fram-dragna är stenig, eller där på något annat sätt förefinnes skarpa föremål.

De af mig nämnda anledningarne, tillsammans med många andra, gör, att efter hvarje större eldsvåda en ganska stor procent af slangpartiet som användts vid tillfället är mer eller mindre skadadt och behöfver repareras.

Häraf framgår, att reparation eller lagning af slangar är en manipulation, som inom en brand-kår har en ganska stor betydelse, hvarför jag an-ser det lämpligt, att här något närmare behandla detta ämne.

Alla kroppar, som äro utsatta för en till-räckligt stor påkänning, undergå härvid någon formförändring, större i förhållande till kraften, ju tänjbarare ämnet i fråga är. Om vi se på en slang som vi fylla med vatten skola vi finna att den be-tydligt förlänger sig, från det moment, då trycket i densamma är lika med 0, och till dess det gått upp till en 8 à 10 kg.

För att åstadkomma någon varaktig tätning emellan ett par ytor, af hvilka ämnen som helst, genom nitning eller annan fast förbindning, emel-lan dessa fordras härfor, att det tätande materialet har i möjligaste mån samma utvidgnings-koeffi-cient, och för öfrigt förhåller sig lika som det föremål på hvilket det skall placeras för den åverkande kraften.

För att fullständigt lyckas i en så här be-skrifven tätning, söker man så vidt möjligt att taga »lappen» af samma material som den sak som skall lagas,

Vidare är det af stor vikt, att det lappade partiet bibehålles vid sin ursprungliga tjocklek, ty som förändringen, påverkad af en gifven kraft, oftast är proportionell emot detsamma »genom-skärningsarean».

Häraf framgår, att man har största förut-sättning att lyckas, om man till det lagande ämnet använder alldeles lika material som det af hvilket saken ifråga är tillverkad och så utfor denna reparation, att lagningen i minsta möjliga grad förändrar massans tjocklek på det lagade stället.

Om vi då se på de metoder som användas för reparation af eldsläckningsslangar, skola vi snart finna, att de i allmänhet äro oriktiga.

Dessa sätt äro kvarlevor från det skede i brandväsandets historia då dess slangar voro till-verkade af läder, och medelst kopparnitar sam-manfogade till ett mer eller mindre böjligt rör. Om en sådan slang blef läck, var det alldeles rik-tigt, att genom en ny nit försöka att åter få den tät.

Detta och ett något liknande sätt har nu »uppsunnits» och praktiseras vid rätt många brand-kårer här i landet.

Det finnas nämligen, jag tror patenterade ap-parater, för utförandet af denna lagning, och fastän jag för min personliga del inte förstår att upp-skatta värdet af dessa lagningsmetoder, vill jag dock något omnämna desamma.

En af dessa är så beskaffad, att man medelst densamma kan införa en nit inuti slangen samt placera den i hålet, som skall lagas, genom att på denna nit placera en läderpackning och därefter en bricka af metall, kan man genom tillnitning häraf åstadkomma en tätning.

En annan apparat är den förutnämnda gan-ska lik och består af en sorts »löst», som införes i slangen. Lagningen med denna apparat tillgår så, att ett lämpligt stort plattläderstycke medelst densamma införes i slangen och utvändigt placeras ett motsvarande, hvarefter det hela spikas samman med vanlig kopparspik. Apparatus hemlighet be-står däri, att läderstyckena jämförelsevis lätt kunna placeras rätt öfver hvarandra. I »låsten» finnes dessutom fördjupningar, som skola underlätta spi-karnes nitning (krökning).

Genom den förstnämnda metoden kan gifvetvis endast små hål lagas, då däremot med den sist-nämnda relativt stora öppningar kunna förses med lapp.

(Forts.)

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSÄFFÄREN Stockholm F. Bergström & Co. Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gelse 1901. Statsdiplom Berlin 1901.	Specialaffär för Brandmateriel.

Notiser.

Inrikes:

Anslag åt skadad brandkarl i Göteborg. I anledning af motion i stadsfullmäktige om ersättning åt brandkarlen Johan Knut Ekstrand, som skadats vid tjänstgöring, henställer drätselkammaren om ett anslag af honom af 40 kr. i månaden från den 1 juni 1909.

Ekstrand hade som kusk vid stegvagnen under en utryckning till eldsvåda sammanstött med en spårvagn med den påföljd, att Ekstrand föll i marken, hvarefter stegens hjul gick öfver hans ena ben. Enligt läkareintyg kommer han att få framtida men af den ådragna skadan.

Ekstrand är ogift samt har blott något år varit anställd vid brandkåren.

Till öfverbrandmästare i Borås har bland nitton sökande antagits sergeanten vid Norrköpings brandkår P. A. Nilsson.

Brandmästarettjänsten i Eskilstuna sökes af reservunderlöjtnanterna i flottan E. R. Brantenberg och Herman Zetterberg, brandkorpral O. C. Brouzell i Halmstad och brandmästare A. V. Svensson i Alingsås samt af tretton andre.

Brandtelegraf i Lundby vid Göteborg. Den sedan 1906 införlifvade stadsdelen Lundby saknar ännu brandtelegraf och måste vid eldsvådor tillkalla brandkåren genom telefon. För detta ändamål finnas å fyra ställen inom området telefoner, som under hvarje tid af dygnet kostnadsfritt äro tillgängliga för allmänheten, hvarförutom naturligtvis ett antal enskilda telefoner finnas, hvilka kunna för ändamålet användas.

Inom vissa delar af området, äfven sådana som äro ganska tätt bebyggda, förekomma telefoner dock mycket sparsamt eller icke alls. I regel ha eldsvådorna i Lundby blifvit för sent anmälda och vid tre tillfällen under det gångna året hade elden vid brandkårens framkomst redan tagit sådan omfattning, att synnerligen stora värden måste gå förlorade.

Då desutom i Lundby en ganska stor industriell verksamhet bedrivs och isynnerhet området utefter äfven måste betraktas såsom mycket eldfarligt, anser brandchefen det vara nödvändigt, att inom området brandtelegraf anläggas för att bereda tillfälle att hastigare kunna anmäla utbruten eld, och han har därför inlämnat förslag till brandtelegrafs anläggande i Lundby och i samband härmed till modernisering af stadens äldre brandtelegraf.

För ytterligare utrednings vinnande i fråga om kostnaderna har Drätselkammaren återremitterat hela ärendet till brandchefen.

Ambulansvagnarna äro icke för grannkommunerna. Brandchefen i Stockholm har i ingifven tjänstememoriel bl. a. anfört, att det blifvit bruk, att personer från grannkommunerna införa sina skadade eller sjuka till stadens gränser, där de låta polisen påkalla ambulansvagnarna.

På grund häraf har hälsovårdsnämnden uppdragit åt brandchefen att i samråd med polismästaren och

förste stadsläkaren söka förebbringa ytterligare utredning i denna sak samt inkomma med förslag till de åtgärder, som kunde vara att vidtaga till förebyggande af de anmärkta missförhållandena.

Boden får vattenledning. Municipalstämman i Boden har beslutit anlägga vattenledning. Till följd af regeringens medgifvande att den får tillkopplas garnisonens vattenledningsverk torde den bli sällsynt billig samt kosta endast omkring 150,000 kr.

Nya Varfvet får ingen vattenledning. Statsutskottet hade afstyrkt K. Mts begäran om ett anslag af 98,290 kr. för anläggande af en vattenledning från Göteborgs stad till Nya Varfvet m. m. Första kammaren biföll utskottets förslag.

Hvad Göteborg är försäkradt för. Enligt af brandchefen gjord beräkning af försäkringssummorna för Göteborg utgör sammanlagda försäkringssummorna för fast egendom kr. 258,244,918 och för lös egendom kr. 195,000,000, summa kr. 453,244,918 kr.

Enligt från härvarande brandförsäkringsbolag lämnade uppgifter utgjorde under året utbetalda brandskadereparationer: för fast egendom kr. 503,323: 59 och för lös egendom kr. 478,795: 66, summa kr. 982,119: 25, hvaraf kr. 5,386: 90 blifvit utbetalda för eldsvådor, till hvilka brandkåren ej blifvit kallad.

Taxeringsvärdet för fast egendom, tomtvärdet ej inberäknadt, utgjorde vid årets slut: för stenhus kr. 192,379,765 och för trähus kr. 71,366,895, summa kr. 263,746,660.

Ur Visby brandchefs årsberättelse för år 1909 anföras följande ang. brandkårens verksamhet:

Antalet utryckningar för eldsvåda eller tillbud därtill har under året uppgått till 6.

Brandkåren har varit allarmerad för eldsvåda eller tillbud enl. ofvanstående; falskt allarm har icke kunnat konstateras; brandchefen har allarmerat tvenne gånger.

Eldsvåda har en gång varit af den betydelsefulla släckning med tvänne slangledningar ägt rum. Kl. 10 e. m. den 24 juli allarmerades kåren för eldsvåda i huset No 28-30 Norderrotens 2:dra kvarter vid Strandgatan. Brandpost angjordes å S:t Drottens plan, utlagd 80 mm. slang grenades till 2 st. 65 mm. ledningar. Då vatten från ängsprutan påsläpptes, försökt sig en koppling till 80 mm. slang, hvarför en långt måste utbytas; då folkmassan som samlats i närheten af brandstället trampade på utlagd slang och på annat sätt hindrade rörelsen kring brandstället, tog detta utbyte ca 15 minuter. Därefter skedde släckning rasht. Redan vid ankomsten till brandstället hade elden tagit stark fart och härjade genom uppehållet hela vinden och 2 rum i andra våningen.

En gång har kåren utom Visby lämnat hjälp för släckning af eldsvåda.

Värnpliktiga kåren har icke uttryckt för brandsläckning.

